

NATURENS RIGE

Ringkøbing-Skjern Kommune

Spildevandsplan 2019-2027

Spildevandsplan 2019-2027

Rekvirent Ringkøbing-Skjern Kommune
Smed Sørensens Vej 1
6950 Ringkøbing

Rådgiver Orbicon A/S
Klostermarken 12
8800 Viborg
CVR.nr: 21 26 55 43

Projektleder Peter Poulsen

Udgivet 11-06-2019

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. OM DENNE PLAN	5
1.1. Politisk behandling og offentlig høring	5
2. LOV OG PLANLÆGNINGSGRUNDLAGET	6
2.1. Kommuneplan	7
2.2. Vandforsyningsforhold	7
2.3. Vandområdeplan	8
2.4. Miljøvurdering	8
3. RECIPIENTFORHOLD	9
4. AFLØBSFORHOLD	11
4.1. Eksisterende afløbsforhold	11
4.1.1 Tømningsordning af bundfældningstanke	12
4.1.2 Medfinansiering af kommunale eller private projekter	12
4.1.3 Justeret betalingsprincip	13
4.1.4 Vandløb som er spildevandstekniske anlæg	13
4.2. Renseanlæg	14
4.2.1 Private renseanlæg med en kapacitet over 30 p.e.	15
4.2.2 Plan for fremtidig rensestruktur	17
4.3. Overløb og regnvandsudløb	18
4.4. Spildevandsrensning i det åbne land	18
4.4.1 Ulovlige anlæg	19
4.4.2 Forsat registrering af afløbsforholdene	19
4.4.3 Bortskaffelse af spildevand fra øvrige enkeltejendomme	19
4.5. Uhensigtsmæssige områder til nedsivning af regnvand	20
4.6. Dimensionering- og administrationspraksis	20
4.7. Administrativ praksis for opdatering af spildevandsplanen	21
4.8. Langtidsplan for kloakfornyelse	21
4.9. Sommerhusområder	22
4.10. Fremtidige afløbsforhold	22
4.11. Tidsplan	25
4.12. Økonomi	25
5. MATRIKLER SOM BERØRES	26

BILAGSFORTEGNELSE

Nr.	Indhold
1	Forklaring til skemaer
2	Skemaer for oplande
3	Skemaer for udløb
4	Skemaer for renseanlæg
5	Administrativ praksis for opdatering af spildevandsplanen
6	Dimensionering- og administrationspraksis
7	Renseanlæg
8	Matrikler som berøres
9	Miljøvurdering

1. OM DENNE PLAN

Byrådet skal i henhold til Miljøbeskyttelseslovens § 32 udarbejde en plan for bortskaffelse af spildevand i Ringkøbing-Skjern Kommune. Dette er beskrevet i denne spildevandsplan.

I planen gør Byrådet rede for status og plan på spildevandsområdet. Status beskriver tilstanden ultimo 2018, og planbeskrivelsen dækker årene frem til og med 2027. Spildevandsplanen erstatter Spildevandsplan 2010 – 2020 med tilhørende tillæg.

Ringkøbing-Skjern Kommune og Ringkøbing-Skjern Forsyning A/S mødes mindst én gang årligt for at drøfte kommende opgaver. Samtidig undersøges det om opgaverne giver behov for opdatering af spildevandsplanen, da Ringkøbing-Skjern Forsyning A/S alene må gennemføre projekter, som er i overensstemmelse med spildevandsplanen.

1.1. Politisk behandling og offentlig høring

I perioden fra den 25. marts 2019 til den 20. maj 2019 har Byrådets forslag været fremlagt i offentlig høring og Miljøstyrelsen er orienteret. Ved høringsfasens udløb havde Ringkøbing-Skjern Kommune modtaget 47 indsigelser/bemærkninger, som alle er behandlet og indarbejdet i nødvendigt omfang.

Byrådet har den 20. august 2019 vedtaget spildevandsplanen, som er offentliggjort på kommunens hjemmeside den 21. august 2019. Med Byrådets vedtagelse af spildevandsplanen, udgør den det juridiske grundlag for at gennemføre det beskrevne.

I henhold til Miljøbeskyttelsesloven kan Byrådets vedtagelse af en spildevandsplan ikke påklages til anden administrativ myndighed. Spildevandsplanen kan efter de generelle regler om domstolsprøvelse, indbringes for domstolene.

2. LOV OG PLANLÆGNINGSGRUNDLAGET

Kommunen skal i henhold til Miljøbeskyttelseslovens §32 udarbejde en plan for bortskaffelse af spildevand, som skal indeholde følgende oplysninger og fornødne kortbilag:

- 1 Hvordan spildevandsplanen forholder sig til kommune- og vandplanen, samt til den økonomiske planlægning og til vandløbenes fysiske tilstand.
- 2 De eksisterende og planlagte fælles spildevandsanlæg og renseforanstaltninger i kommunen, herunder afgrænsning af de enkelte kloakoplande, kloakeringsområder samt i hvilket omfang den enkelte ejendom er tilsluttet, jf. § 16, stk. 3, med angivelse af, om anlægget er ejet af et spildevandsforsyningsselskab, der er omfattet af vandsektorlovens § 2, stk. 1, eller ikke er ejet af et sådant selskab.
- 3 Områder, hvor kommunalbestyrelsen er indstillet på at ophæve tilslutningsretten og -pligten helt eller delvis.
- 4 Områder, hvor kommunalbestyrelsen er indstillet på at give en ejendom tilladelse til direkte tilslutning til spildevandsforsyningsselskabet.
- 5 De eksisterende og planlagte projekter til håndtering af tag- og overfladevand, som spildevandsforsyningsselskaber, der er omfattet af vandsektorlovens § 2, stk. 1, vil betale for efter reglerne i bekendtgørelse om spildevandsforsyningsselskabers medfinansiering af kommunale og private projekter. Projekter til håndtering af tag- og overfladevand kan tidligst omfattes af spildevandsplanen eller tillæg hertil, når der foreligger aftale mellem projektejer og spildevandsforsyningsselskab, jf. § 9 i bekendtgørelse om spildevandsforsyningsselskabers medfinansiering af kommunale og private projekter vedrørende tag- og overfladevand.
- 6 Eksisterende områder uden for kloakeringsområder, hvor der afledes til nedsivningsanlæg, og planlagte områder uden for kloakeringsområder, hvor der skal ske afledning til nedsivningsanlæg.
- 7 Eksisterende områder uden for kloakeringsområder, hvor der sker rensning svarende til et bestemt rensniveau, og planlagte områder uden for kloakeringsområder, hvor der skal ske rensning svarende til et bestemt rensniveau.
- 8 Hvordan spildevandet i øvrigt bortskaffes i kommunen, f.eks. ved udsprøjtning.
- 9 Hvilket vandområde spildevandet fra de enkelte oplande udledes eller ønskes udledt til, udløbenes placering og de forventede udledte mængder af spildevand
- 10 Hvilke ejendomme, der forventes at skulle afgive areal eller få pålagt servitut ved gennemførelse af projekter i overensstemmelse med spildevandsplanen
- 11 Om forventet gennemførelse i de enkelte kloakeringsområder mv.

Administrationen af kommunens spildevandsforhold sker med udgangspunkt i følgende love, bekendtgørelser og vejledninger, som kan findes på retsinformation.dk.

Love:

- Lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1121 af 3. september 2018, som senest er ændret ved lov nr. 1518 af 18. december 2018.
- Lov om betalingsregler for spildevandsforsyningselskaber ved lovbekendtgørelse nr. 633 af 7. juni 2010, som senest er ændret ved lov nr. 132 af 16. februar 2016.
- Lov om afgift af spildevand, jf. lovbekendtgørelse nr. 1323 af 11. november 2016, som senest er ændret ved lov 1558 af 13. december 2016.

Bekendtgørelser:

- Bekendtgørelse nr. 1469 af 12. december 2017 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4, som senest er ændret ved lov 1121 af 3. september 2018
- Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter, lov nr. 1225 af 25. oktober 2018

Vejledninger m.v.:

- Vejledning nr. 28 af juni 2018. Spildevandsvejledningen - vejledning til bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4
- Rørcenteranvisning 013, Erfaringer med nedsivningsanlæg februar 2007
- Vejledning fra Miljøstyrelsen 3/2001. Betalingsregler for spildevandsanlæg.

2.1. **Kommuneplan**

Kommuneplanen beskriver de overordnede planer for og forventninger til udviklingen i Ringkøbing-Skjern Kommune og er således grundlaget for udarbejdelse af såvel lokalplaner som en række temaplaner (sektorplaner), bl.a. affaldsplan, vandforsyningsplan samt denne spildevandsplan. Spildevandsplanen er udarbejdet i overensstemmelse med Kommuneplan 2017-2029.

Da byudviklingen afhænger af behovet for salgbar jord og dermed af konjunkturudviklingen, kan det ikke eksakt angives, hvilke nye kloakplande eller udvidelse af eksisterende oplande, der vil blive aktuelle i planperioden. De planlagte oplandsudvidelser er svarer til kommuneplanens og fremgår af spildevandsplanens kort.

2.2. **Vandforsyningsforhold**

Spildevandsplanen skal tage hensyn til de gældende vandforsyningsplaner og indsatsplaner til grundvandsbeskyttelse.

Drikkevandsforsyningen i Ringkøbing-Skjern Kommune er baseret på indvinding af grundvand. Inden grundvandet sendes ud til forbrugerne bliver det som regel luftet og filtreret. Udover de almene vandværker er der også ejendomme, der har sin egen drikkevandsboring.

2.3. Vandområdeplan

Statens vandområdeplaner er en samlet plan for at forbedre det danske vandmiljø. De skal sikre renere vand i Danmarks kystvande, søer, vandløb og grundvand i overensstemmelse med EU's vandrammedirektiv. Vandområdeplanerne for anden planperiode er baseret på en opdatering og videreførelse af vandplanerne for første planperiode og gælder fra 2015 - 2021.

Vandområdeplanerne indeholder bl.a. oplysninger om påvirkningerne af vandområderne, beskrivelse af overvågningen af vandområderne, vurderinger af tilstanden i vandområderne, de miljømål, der gælder for det enkelte område, samt et resumé af de indsatser, der skal gennemføres med henblik på at opfylde de fastlagte mål. Ringkøbing-Skjern Kommune er behandlet i "Vandområdedistrikt I – Jylland og Fyn".

2.4. Miljøvurdering

Spildevandsplanen er omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer. Ringkøbing-Skjern Kommune har vurderet, at kloakering af sommerhusområder og den fremtidige renseanlægsstruktur er af væsentlig betydning for miljøet. Derfor er der foretaget en miljøvurdering af spildevandsplanen, som fremgår af bilag 9.

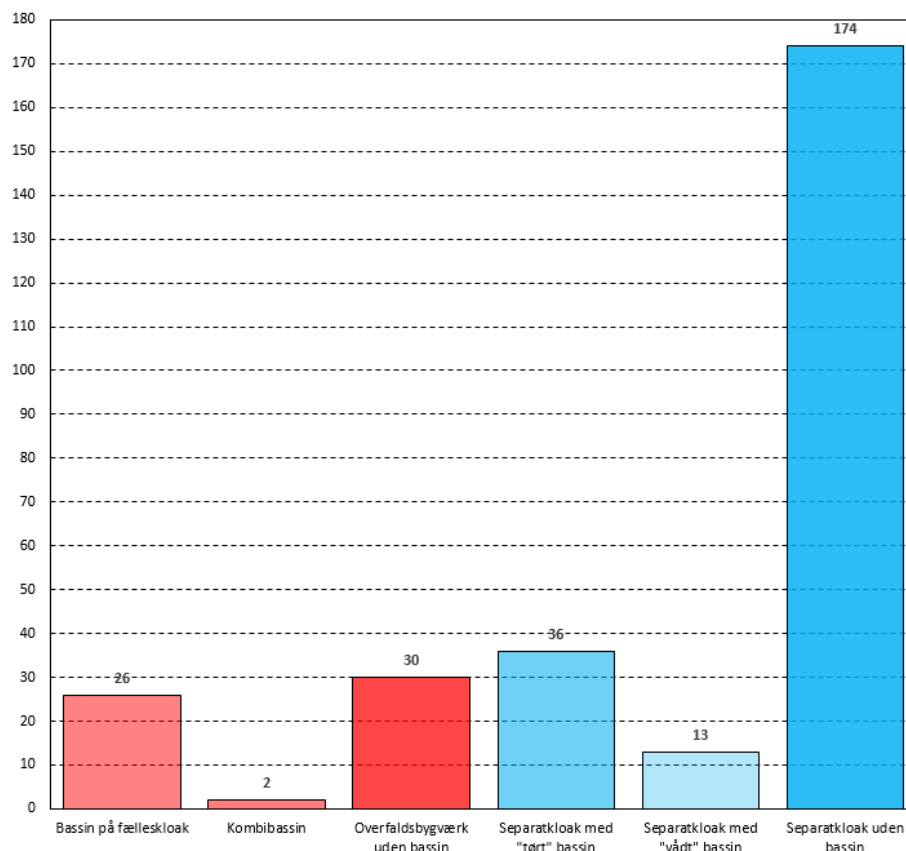
3. RECIPIENTFORHOLD

Ved en recipient forstås her et vandløb, en sø eller kystområde, der modtager spildevand eller regnvand fra kloakken. Oplysninger om recipienterne tilstand kan ses i Vandområdeplaner for 2015-2021.

Ringkøbing-Skjern Kommunes mål er, at begrænse påvirkningen fra regnbetingede udløb, så disse ikke er til hinder for at recipienternes økologiske tilstand kan opfyldes. For at opnå dette mål, skal der ofte etableres bassiner før udløbet i recipienten. I nye kloakoplande er det Ringkøbing-Skjern Kommunes mål, at der så vidt muligt sker en nedsivning af tag- og overfladevand for at minimere udledningen til recipienterne.

Der gives som udgangspunkt ikke tilladelse til forøgelse af regnbetingede udledninger til vandområder, hvis den økologiske tilstand i forvejen ikke er opfyldt som følge af regnbetingede udledninger og/eller renseanlæg. Der kan "dispenseres" herfra ved udarbejdelse af handlings- og tidsplan for en helhedsløsning med henblik på en generel reduktion i belastningen af det pågældende vandområde.

De regnbetingede udløb behandles overordnet i spildevandsplanen. I den efterfølgende figur er en opgørelse af kloakkens regnbetingede udløb fordelt på typer:

Figur 3.1 Fordeling af regnbetingede udløb på type. De rødlige søjler er udløb fra fælleskloakken og de blålige søjler er fra separatkloakken. "Våde" bassiner giver rensning af vandet.

Der er planlagt ændring af 88 af udløbenes type ved nedlægning af overfaldsbygværk eller etablering af bassin, og der er planlagt 15 nye regnbetingede udløb i forbindelse med separering eller byggemodning. I den efterfølgende tabel er opstillet de 10 recipienter, der har flest udløb fra regnbetingede udløb.

By	Recipient	Fælleskloak		Separatkloak		Udløb i alt [stk.]
		Uden bassin	Bassin	Uden bassin	Bassin	
Ringkøbing	Skelbæk	2	3	8	4	17
	Ringkøbing Fjord	-	2	14	2	18
Skjern	Ganer Å	-	-	6	3	9
	Kirkeåen	-	-	13	1	14
	Stampe Bæk	-	-	9	4	13
Tarm	Tarm bæk	-	3	15	2	20
Videbæk	Videbæk Bæk	1	1	6	2	10
	Egeris Mølleå	-	-	8	1	9
	Sandbæk	1	1	3	3	8
Hvide Sande	Ringkøbing Fjord	1	1	14	1	17
I alt	-	5	11	96	23	135

Tabel 3.1 De 10 recipienter som modtager vand fra flest regnbetingede udløb

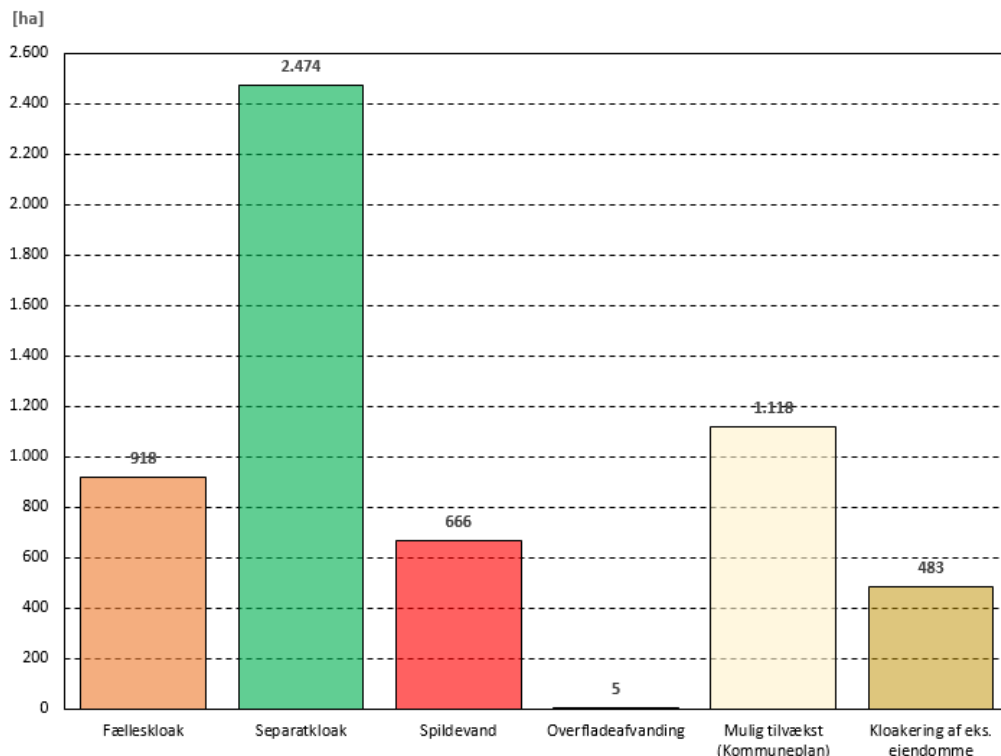
Ikke overraskende er det kommunens største byer, der har flest regnbetingede udløb. Alle udløb er angivet i bilag 3.

Både Ringkøbing-Skjern Kommune og Ringkøbing-Skjern Forsyning A/S har gennemført en række projekter for at forbedre vandløbene, som bl.a. er genslyngninger af vandløb, udlægning af gydegrus, lukning af overløb og fjernelse af opstemninger. Dette har betydet, at vandløbenes fysiske og kemiske forhold er forbedret, hvilket er dokumenteret ved biologiske undersøgelser i vandløbene.

4. AFLØBSFORHOLD

4.1. Eksisterende afløbsforhold

Afløbsforholdene, som er omfattet af spildevandsplanen i Ringkøbing-Skjern Kommune, er vist på kortbilag. Det samlede kloakerede areal er på ca. 4.060 ha. I den efterfølgende figur er vist fordelingen af kloakeringsformerne for de eksisterende oplande og omfanget for de planlagte oplande.

Figur 4.1 Fordeling af eksisterende og planlagte kloakoplande i hektar på kloakeringsformer. Den mulige tilvækst er planlagte områder fra kommuneplanen

Af Figur 4.1 kan beregnes, at fælleskloakken udgør ca. 23 %. Fælleskloakken er den ældste del, da det var denne type, som primært blev anvendt frem til omkring 1970. Siden er der anvendt separatkloak med udledning af tag- og overfladevand til recipienter (ca. 61 %) eller spildevandskloak, hvor tag- og overfladevand nedsives (ca. 16 %).

Den mulige tilvækst er hentet fra Kommuneplan 2017-2029. Omkring 80 % af planlagte kloakoplande vil blive kloakeret med separatkloak med afledning af tag- og overfladevand, men er det muligt, vil de planlagte oplande blive kloakeret med spildevandskloak og nedsivning af tag- og overfladevand. De resterende ca. 20 % af oplandene vil alene blive kloakeret for spildevand.

Endelig er der i Figur 4.1 vist arealet for den planlagte kloakering af eksisterende ejendomme, som primært er sommerhusområder. Disse kloakeres alle alene for spildevand, mens grundejeren fortsat selv skal sørge for at tag- og overfladevandet skal nedsives.

I den efterfølgende tabel er angivet bemærkninger til nogle kloakplande, som ikke umiddelbart fremgår af temakortene.

By/område	Bemærkning
Videbæk / VI05	Virksomheden Arla Foods Arinco, Mælkevejen 4 afleder alene sanitært spildevand til forsyningens kloak.
Egeris / EG01, EG03 og EG06	Virksomheden Arla Foods Nr. Vium Mejeri, Sønderupvej 24 afleder alene sanitært spildevand til forsyningens kloak.
Skjern / SK39	Virksomheden Skjern Papirfabrik afleder sanitært spildevand normalt, mens resten af spildevandet ledes direkte til Tarm Renseanlæg under justeret betalingsprincip.
AFDL / ES01	Afleder perkolat direkte til Tarm Renseanlæg under justeret betalingsprincip.
Troldhede / TH08	Virksomheden Troldhede Mejeri, Idrætsallé 2B afleder alene sanitært spildevand til forsyningens kloak.

Tabel 4.1 Bemærkninger til kloakplande der ikke fremgår af temakort

4.1.1 Tømningsordning af bundfældningstanke

Ejendomme i Ringkøbing-Skjern Kommune uden afløb til offentlig kloak, skal have en bundfældningstank og være tilmeldt tømningsordningen, som varetages af Ringkøbing-Skjern Forsyning A/S. Der kan læses praktiske informationer på tømningsordning. Regulativet fra 2007 kan ses på Regulativ for tømningsordning.

Tømningsordningen finansieres af bidrag fra de deltagende ejendomme, og ordningens økonomi skal lovgivningsmæssigt ”hvile i sig selv”, dvs. at indtægter og udgifter over en årrække skal balancere.

4.1.2 Medfinansiering af kommunale eller private projekter

Der er i maj 2018 indgået en aftale mellem projektejer (Ringkøbing-Skjern Kommune), Ringkøbing-Skjern Forsyning A/S og Ejendomsfonden Naturkraft om et medfinansieringsprojekt til et vandløbsprojekt i byzone. Projektet vil klimasikre bebyggede områder i Ringkøbing by, der afvander til Skelbæk. Området er udpeget i kommunens klimatilpasningsplan 2011-2015.

På baggrund af forventet havvandsstigning på 1 meter frem mod 2100 forventes vandstanden i Ringkøbing Fjord og grundvandsstanden at stige tilsvarende. Den forhøjede grundvandsstand og afledningen af regnvand fra kloakplande i Ringkøbing på godt 400 ha vil give anledning til oversvømmelser. For at beskytte området og det planlagte Naturkraft mod oversvømmelser etableres der sluse, pumpestationer og indre diger.

4.1.3 Justeret betalingsprincip

Meget vandforbrugende virksomheder kan tilslutte sig direkte til et renseanlæg, hvor med det justerede betalingsprincip kan anvendes. Det betyder, at virksomheden alene skal betale for brugen af Ringkøbing-Skjern Forsyning A/S' renseanlæg, dvs. en lavere kubikmetertakst i forhold til hvis der også skulle betales for transporten af spildevandet til renseanlægget. Følgende virksomheder er tilsluttet efter princippet:

1. Skjern Papirfabrik A/S, Birkvej 14 til Tarm renseanlæg i 2014.
2. Affaldsselskabet AFLD, Vardevej 83A til Tarm Renseanlæg i 2015.

Der er ikke planer om andre tilslutninger efter det justerede betalingsprincip.

4.1.4 Vandløb som er spildevandstekniske anlæg

Det er administrativ praksis, at når et vandløb eller en vandløbsstrækning optages i spildevandsplanen, udgår vandløbet/strækningen af vandløbslovens regi og er herefter omfattet af miljøbeskyttelseslovens spildevandsregler. Optagelse kræver beskrivelse i spildevandsplanen eller i tillæg til denne.

Ringkøbing-Skjern Forsyning A/S afholder alle udgifter, der er forbundet med etablering, drift og vedligeholdelse af de spildevandstekniske anlæg. I tabel 4.2 ses vandløbsstrækninger, der er optaget som spildevandsteknisk anlæg.

Vandløb	Beskrivelse
Videbæk Bæk	Ved Brovænget i Videbæk løber kommunevandløbet Videbæk Bæk gennem Ringkøbing-Skjern Forsynings regnvandsbassin, hvorved kapaciteten bliver reduceret. Vandløb og regnvandsbassin bør adskilles ved et samarbejde mellem Ringkøbing Skjern Forsyning.
Videbæk Bæk	Ved Melbærvej i Videbæk er der sammenløb af privat vandløb og Ringkøbing-Skjern Forsynings regnvandsledning.
Grøft i Lem	Grøftesystem syd for spildevandsplanens opland LE03, som er et erhvervsområde.
Herborg Bæk	I Herborg ved Finderupvej er området blevet separatkloakeret. I den forbindelse er etableret nye regn- og spildevandsledninger, hvorefter den tidligere benyttet ledning kun fungerer som vandløb til afvanding af et område syd for byen.

Tabel 4.2 Vandløbsstrækninger som er optaget som spildevandstekniske anlæg.

Statusændring af vandløb eller spildevandsledninger til ikke længere at være spildevandstekniske anlæg, kan ske ved tillæg eller revision af spildevandsplanen.

Skelbæk

Med denne spildevandsplan vil vandløbet Skelbæk i Ringkøbing blive optaget som et spildevandsteknisk anlæg. Skelbæk har en længde på ca. 2,7 km fra udspringet ved H L Hansens Vej til udløb i Vonå.

Hermed overtager Ringkøbing-Skjern Forsyning A/S ejerskab og vedligeholdelse af Skelbæk. Der er følgende årsager til beslutningen:

- På baggrund af forventet havvandsstigning på 1 meter frem til 2100 forventes vandstanden i Ringkøbing Fjord og grundvandet at stige tilsvarende. For at sikre området langs Skelbæk mod stigningen, vil der blive etableret en højvandspumpestation. Ringkøbing-Skjern Forsyning A/S vil have forpligtelserne for drift og vedligeholdelse af højvandspumpestationen.
- Skelbæk modtager primært overfladevand fra regnbetingede udløb fra de kloakerede oplande, som i alt udgør godt 400 ha. I forbindelse med undersøgelse af etablering af regnvandsbassiner for at beskytte vandløbet, er der ikke tilstrækkelig plads til at etablere regnvandsbassiner efter spildevandsplanens retningslinjer. Derfor har kommunen ikke har mulighed for at give en udledningstilladelse til alle udløb.
- Skelbæk har ikke en særlig naturmæssig værdi, hverken fysisk eller biologisk.

Ringkøbing-Skjern Forsyning A/S skal sikre, at oversvømmelser af omkringliggende boliger langs Skelbæk højest må forekomme hvert femte år. Ringkøbing-Skjern Forsyning A/S afholder alle udgifter, der er forbundet med etablering, drift og vedligeholdelse af anlæggene. Kommunen afholder alle udgifter, der er forbundet med eventuelle rekreative initiativer på arealerne langs vandløbsstrækningerne som f.eks. flytning af offentlige stier.

Skelbæk er dog et beskyttet vandløb efter naturbeskyttelseslovens § 3. Ved statusændring til spildevandsteknisk anlæg vil Skelbæk fortsat være et beskyttet vandløb, og Ringkøbing-Skjern Forsyning A/S skal søge om dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 ved tilstandsændringer.

4.2. Renseanlæg

I bilag 7 er der en beskrivelse af Ringkøbing-Skjern Forsyning A/S' rensesanlæg. I den efterfølgende tabel er der en oversigt over Ringkøbing-Skjern Forsyning A/S' rensesanlæg med en godkendt kapacitet over 30 p.e.

Renseanlæg	Type	Dimensioneret	Godkendt	Recipient
		Kapacitet [p.e.]		
Tarm	MBNDK	63.000	63.000	Tarm Bybæk
Ringkøbing	MBNDK	42.500	42.500	Ringkøbing Fjord
Videbæk	MBNDK	26.600	14.000	Vorgod Å
Hvide Sande	MBNDK	24.000	11.005	Ringkøbing Fjord
Hemmet	MBNDK	9.000	7.500	Hemmet Bæk
Spjald	MBNK	4.000	4.000	Hover Å
Grønbjerg	MBNK	4.000	4.000	Pøl Bæk
Lem	MBNK	3.285	4.000	Vibkær Bæk
Stadil	MBNK	2.000	1.500	Madum Å
Tim	MBNK	1.400	1.120	Spildevandsgrøften
Hover	MBNK	900	720	Hover Å
Hoven	MBNK	700	518	Hoven Å
Torsted	Nedsivning	100	-	Jorden
Gundesbøl	Trixtank	30	-	Jorden
I alt	-	181.515	153.863	-

M: Mekanisk rensning (rist, sandfang, bundfældning).

B: Biologisk rensning (biologisk omsætning af organisk stof).

N: Nitrifikation (biologisk omsætning af ammonium til nitrat).

D: Denitrifikation (biologisk omsætning af nitrat til nitrogen(gas)).

K: Kemisk rensning (fosforjernelse ved kemikalietilsætning).

Tabel 4.3 Renseanlæg som ejes og drives af Ringkøbing-Skjern Forsyning A/S

I Vandområdeplan 2015-2021 er ingen renselanlæg udpeget til, at der skal gøres en indsats om forbedret rensning.

4.2.1 Private renselanlæg med en kapacitet over 30 p.e.

I kommunen er der følgende private renselanlæg med en kapacitet over 30 p.e.:

Anlægsnavn	Recipient	Type	Dim. PE [stk.]
Anker Eskildsensvej (Sommerhuse MFA)	Jorden	NS	120
Bjerregård Feriecenter (Lejligheder MFA)	Jorden	NS	54
Bjerregård Camping (Tidligere Fiskerøgeriets Camping)	Jorden	NS	375
Holmsland Klit Camping	Jorden	NS	350
Holmsland Klitvej 86 (Lejligheder MFA)	Jorden	NS	34
Jagtvej (Ejendomme MFA)	Jorden	NS	36
Klevevej 49 (Sommerhus MFA)	Jorden	NS	76
Klitparken Bjerregård (Lejligheder MFA)	Jorden	NS	92
Knaplund, Herningvej 9 (Tidligere Hoven Ungdomsskole)	Jorden	NS	50
Jyllands Minizoo	Jorden (Haunstrup Bæk)	NS (pileanlæg)	500
Letagervej 1 (Dejbjerg Golfklub)	Jorden	NS	100
Nordsø Camping	Jorden	NS	1.000
Nr. Lyngvig Camping	Jorden	NS	4.300
Madum Å Camping (Tidligere Rejkær Camping)	Jorden	NS	300
Søndervig Camping	Jorden	NS	640
Vesttarp (Vestjyllands Højskole)	Jorden	NS	125
Ringkøbing Camping (Tidligere Æblehavens Camping)	Jorden	NS	450
Sneppedalen (Sommerhuse MFA)	Vandløb på Holmsland	BS	100
Houvig (Sommerhuse MFA)	Ringkjøbing Fjord	M	50
Thorager Camping	Tim Å	M	100
Ørbæk	Omme Å	M	30
Øster Nørby (Ejendomme MFA)	Ringkjøbing Fjord	M	40
Arla, Arinco (Biostyr)	Herborg Bæk	MB	-
Borris Landbrugsskole	Sønderby Grøft	MBN	50
Arla - Dp Fælles Renseanlæg, Nr. Vium	Vorgod Å	MBNDK	390.000
Arla, Trolhede Mejeri Renseanlæg	Von Å	MBNDK	-
Hvide Sande Skibs- og Bådebyggeri A/S	Hvide Sande Havn	Fjernelse metaller	-

MFA: Med fælles anlæg, NS: Nedsivningsanlæg, BS: Biologisk sandfilter,

M: Mekanisk rensning (rist, sandfang, bundfældning).

B: Biologisk rensning (biologisk omsætning af organisk stof).

N: Nitrifikation (biologisk omsætning af ammonium til nitrat).

D: Denitrifikation (biologisk omsætning af nitrat til nitrogen(gas)).

K: Kemisk rensning (fosforjernelse ved kemikalietilsetning).

Tabel 4.4 Private renselanlæg over 30 p.e.

Kommunen giver tilladelse til udledning fra private renselanlæg over 30 p.e. og fører tilsyn med udledningen fra anlægget. Dette gælder dog ikke udledningen fra virksomheden Arla, da der her er tale om et mejeri, hvor staten er tilsynsmyndighed.

4.2.2 Plan for fremtidig rensestruktur

Den langsigtede plan er, at spildevandsbehandlingen samles på de fire største renseanlæg, som er beliggende i Tarm, Ringkøbing, Videbæk og Hvide Sande. Det indebærer, at spildevandet skal transporteres i ledninger fra de mindre renseanlæg til et af de fire store renseanlæg. Indenfor planperioden forventes følgende renseanlæg at blive nedlagt:

Renseanlæg	Centraliseres til:	Forventes udført:
Lem	Ringkøbing R.	2019
Hemmet	Tarm R.	2019
Stadil	Ringkøbing R.	2019
Hover	Ringkøbing R.	2020
Hoven	Tarm R.	2020
Spjald	Ringkøbing R.	2022
Torsted	Ringkøbing R.	2022
Grønbjerg	Ringkøbing R.	2023
Tim	Ringkøbing R.	2024

Tabel 4.5 Renseanlæg der planlægges nedlagt i planperioden

For at samle hele spildevandsbehandling på de fire største renseanlæg, som er Tarm, Ringkøbing, Videbæk og Hvide Sande, skal spildevandet transporteres i ledninger fra de nuværende små renseanlæg til de store renseanlæg. Placering af planlagte transportledninger ses på [temakort](#)

Hoven Renseanlæg var oprindeligt planlagt bevaret, men Ringkøbing-Skjern Forsyning har valgt at nedlægge renseanlægget. Denne plan omhandler ikke transportledning fra Hoven til Ådum. Inden ledningen kan etableres, skal der være vedtaget et tillæg til Spildevandsplan 2019-2027, som omhandler dette projekt.

Ringkøbing-Skjern Forsyning A/S opnår en betydelig besparelse i driftsudgifter ved at centralisere rensningen. De små renseanlæg står desuden over for meget store anlægsinvesteringer, hvis de skal videreføres. Centraliseringen giver endvidere følgende fordele:

- Store renseanlæg er mere robuste over for ændringer i sammensætningen af spildevandet og mængden. Dette er tilfældet, når der f.eks. tilkobles nye forbrugere (herunder industrivirksomheder) til renseanlæggene.
- I fremtiden er det sandsynligt at der kommer nye krav til spildevandsrensningen, så der skal renses for flere stoffer (mikroplast, miljøfremmede stoffer m.m.). De nødvendige opgraderinger af renseanlæggene vil være meget lettere og billigere at gennemføre på få store end på mange små anlæg.

- Det er lettere at energioptimere på store anlæg (f.eks. ved etablering af biogasanlæg). Herved kan der spares yderligere på driften.

4.3. Overløb og regnvandsudløb

Der er registreret følgende regnbetingede udløb i spildevandsplanen, hvor der vil blive foretaget ændringer på flere af disse samt etableret nye udløb i forbindelse med byggemodninger og separering af fælleskloakken:

Udløbstype	Status	Ændring af status	Nye
Bassin på fælleskloak	26	2	-
Kombibassin	2	-	-
Overfaldsbygværk uden bassin	30	5	-
Separatkloak med "tørt" bassin	36	17	-
Separatkloak med "vådt" bassin	13	17	9
Separatkloak uden bassin	174	48	1
Sand- og oliefang	-	1	-
Regnbetingede udløb i alt	281	90	10

Tabel 4.6 Fordeling af eksisterende regnvandsbetingede udløb på type i status, ændringer på eks. udløb samt etablering af nye udløb

I Vandområdeplan 2015-2021 er der udpeget 8 overløb, hvor der skal gøres en indsats om forbedret rensning. De berørte udløb er gennemgået i efterfølgende tabel:

Udløb	Nyt nr.	By	Recipient	Bemærkning
ULE09S	RP2R2005	Lem	Vibkær Bæk	Der er etableret tilstrækkeligt bassin
USP02S	-	Spjald	Brejninggård Bæk	Udløbet er nedlagt
USP03S	VJA1000U		Bæk	Der er etableret tilstrækkeligt bassin
UVI07S	-	Videbæk	Sandbæk	Udløbet er nedlagt
UVI12S	-		Videbæk Bæk	Udløbet er nedlagt
UVI13S	-			Udløbet er nedlagt
UVI14S	-			Udløbet er nedlagt
UGR02S	VGR0001U	Grønbjerg	Pøl Bæk	Oplandet separeres

Tabel 4.7 Bemærkninger til Vandområdeplanens udpegnings af udløb fra fælleskloakken

Kommunen har fokus på Brejninggård Bæk ved Spjald og Spildevandsgrøften ved Tim, da målsætningen ikke er opfyldt i disse.

Kommunen har ikke kendskab til at nogle recipienter påvirkes skadeligt med erosion eller oversvømmelser af udledninger fra regnbetingede udløb fra separatkloakken.

4.4. Spildevandsrensning i det åbne land

I Vandområdeplan 2015-2021, tema "VP2 – Indsatsprogram, Indsats. Ukloakerede ejendomme" er udpeget flere recipienter, hvor den økologiske tilstand ikke opfyldes pga. udledningen af spildevand fra ejendomme i det åbne land.

Kommunen har givet påbud til alle udpegede ejendomme. Det er dog ikke alle ejendomme der har forbedret rensningen, primært da fristen for forbedringen ikke er overskredet. Skulle der opstå tvivlsspørgsmål omkring udpegningen henvises til Vandområdeplan 2015-2021. Det kunne f.eks. være i forbindelse med ejerskifte eller politianmeldelse, hvis en ejer ikke opfylder påbuddet.

4.4.1 Ulovlige anlæg

Kommunen vil fortsat arbejde for at reducere andelen af ulovlige anlæg gennem besøg og efterfølgende påbud i nødvendigt omfang. De ulovlige anlæg kan inddeles i følgende kategorier:

- Anlæg med udledning på jordoverfladen.
- Nye anlæg etableret uden tilladelse.
- Anlæg der bevirker uhygiejniske forhold.
- Anlæg med udledning i vejgrøfter.

Desuden vil kommunen i nødvendigt omfang søge lovliggørelse af nedsivningsanlæg, som ikke er registreret som lovlige.

4.4.2 Forsat registrering af afløbsforholdene

I Ringkøbing Skjern Kommune er der løbende foretaget en registrering af afløbsforholdene på en stor del af de ukloakerede ejendomme.

Denne registrering videreføres i planperioden, hvor kommunen vil besøge ejendomme i det omfang, det er nødvendigt. Det vil primært være ejendomme, hvor der er tvivl om afløbsforholdene eller hvor afløbsforholdene - i henhold til kommunens nuværende oplysninger - må forventes ikke at overholde krav til forbedret rensning.

Besøget har til formål at få dokumenteret tilstanden og typen af afløbsinstallationen samt hvor spildevandet udledes.

4.4.3 Bortskaffelse af spildevand fra øvrige enkeltejendomme

I områder, hvor der ikke er krav om forbedret spildevandsrensning, vurderer kommunen ejendommens afløbsforhold i forbindelse med ombygninger eller afløbstekniske ændringer. Her vil der som minimum blive stillet krav om, at bundfældningstanken overholder Dansk Standards (DS 440) normkrav til størrelse og udformning, samt at bundfældningstanken drives efter de til enhver tid gældende normer og retningslinjer. Efter disse bestemmelser skal en bundfældningstank som minimum have 2 kamre og et volumen svarende til, at der kan tilbageholdes den mængde bundslam og flydeslam, som antallet af beboere i ejendommen producerer på et år. Det krævede volumen for 1-5 personer er 2 m³ og for 6-10 personer 4 m³.

4.5. U hensigtsmæssige områder til nedsivning af regnvand

I Kommuneplan 2017-2029 lægges der vægt på, at rent overfladevand fra eksempelvis tage bør afledes til nedsivning, opsamles til vandingsformål eller indpasses som attraktive elementer i byernes grønne områder - specielt i nye byområder.

Til vurdering af om nedsivning af tag- og overfladevand er mulig i de planlagte oplande, har kommunen anvendt en screening fra 2012, hvor beslutningsmatrixen er følgende:

Kategori	Indvinding af drikkevand	Boringsbeskyttelse (300/150 m)	Vandløb, søer eller dræn (25 m zoner)	Grundvandspejl	Jordarter i de øverst jordlag	Jordforurening
Egnet	Udenfor OSD/indvindingsoplande	Udenfor	Udenfor	Dybere end 3 meter	Sand	Ingen
Måske egnet	Indenfor OSD/indvindingsoplande, men ikke nitratfølsom	"Bruges ikke"	"Bruges ikke"	1 - 3 meter	Moræneler, ukendt	Lokaliseret - uafklaret -
Uegnet	Indenfor OSD/indvindingsoplande, hvor det er nitratfølsomt	Indenfor	Indenfor	Over terræn og ned til 1 meter under terræn	Ler, gytje, tørv	V1 og V2 kortlagte grunde

Tabel 4.8 Parametre som anvendes til screening af om nedsivning af tag- og overfladevand er mulig

Da det er en screening, er det dermed ikke udelukket, at man ikke kan nedsive i et "Uegnet" område, hvis konkrete undersøgelser f.eks. viser, at grundvandet lokalt ligger dybere eller jordtypen ikke er leret. Det er dog heller ikke sikkert, at man kan nedsive selvom området er udpeget egnet.

Byggemodneren skal i forbindelse med udarbejdelsen af lokalplanen foretage undersøgelser, der belyser i hvilket omfang jordbunden i det aktuelle udstykningsområde er egnet til nedsivning af regnvand eller ej. Jordbundsundersøgelsen foretages for byggemodnerens egen regning.

På baggrund af resultatet af undersøgelsen drøftes med kommune, hvordan regnvandet fra den aktuelle udstykning skal håndteres.

4.6. Dimensionering- og administrationspraksis

I bilag 6 er vedlagt dimensionering- og administrationspraksis for spildevandsplanen. Dette er for at sikre et ens grundlag mellem både ansøgere (Ringkøbing-Skjern Forsyning A/S, private og rådgivere) og Ringkøbing-Skjern Kommune.

Det er valgt at holde det som et bilag til spildevandsplanen, for at sikre det kan holdes dynamisk og at det kan opdateres, når vidensgrundlaget ændres eller der opstår nye

behov. Ved at holde afsnittet i bilag kan det opdateres løbende i samarbejde med Ringkøbing-Skjern Forsyning A/S.

Omkring dimensioneringspraksis beskrives bl.a. følgende:

- Dimensionering af kloakker
- Minimumsdybde i skelbrønd
- Udledningstilladelse for regnvand
- Krav til parkeringspladser
- Nedsivning af tag- og overfladevand

Omkring administrationspraksis beskrives bl.a. følgende:

- Offentlige og private spildevandsanlæg
- Arealbehov for spildevandsanlæg
- Udtræden af Ringkøbing-Skjern Forsyning A/S
- Ejendommens interne kloakering
- Olieudskiller
- Fedtudskiller
- Midlertidig udledning af grundvand til vandområder
- Tømning af rendestensbrønde
- Tilslutning af dræn
- Landbrugsdræn
- Separering af fælleskloak
- Fritagelse for separering af dele af ejendommen

4.7. Administrativ praksis for opdatering af spildevandsplanen

I kommunens daglige arbejde med spildevandsplanen er der løbende ændringer i datagrundlaget. Det er f.eks. når planlagte kloakarbejder er udført, byggemodninger og nye ejendomme kloakeres i overensstemmelse med planen samt der konstateres bedre viden omkring datagrundlaget. Dermed sikres, at grundlaget for det daglige arbejde med spildevandsplanen er det bedst mulige.

Udgangspunktet for den administrative praksis (bilag 5) er, at der ved gennemførelse af opdateringer ikke ændres på eventuelle berørte parterers rettigheder og pligter, samt at opdateringer ikke gennemføres, hvis der foreligger tvivlsspørgsmål eller uenighed mellem kommunen og eventuelle berørte parter.

4.8. Langtidsplan for kloakfornyelse

Ringkøbing-Skjern Forsyning A/S vil fortsat sikre en stabil drift af kloakken samt at nye kloakker dimensioneres så serviceniveauet i spildevandsplanen overholdes. Kloakledninger til fornyelse vil typisk blive udvalgt ud fra følgende kriterier:

- Fysisk tilstand af ledningerne
- Indsivning af grundvand
- Hydraulisk kapacitet (oversvømmelser)
- Centralisering af rensningen

For at reducere vandmængden, som skal pumpes til renseanlæg, ønsker Ringkøbing-Skjern Forsyning A/S at frakoble regnvand og i særdeleshed fjerne indsivning af grundvand fra spildevandet. Adskillelsen kan f.eks. ske ved separatkloakering eller ved frivillig nedsivning af tag- og overfladevand, hvor det er gunstigt at lave sådanne tiltag.

De nævnte tiltag forventes ikke at betyde stigninger i vandafledningsafgiften.

4.9. Sommerhusområder

Kommunens forventer over de næste 25 år, at stort set alle ca. 8.000 sommerhuse i kommunen skal kloakeres for spildevand, mens tag- og overfladevand fortsat skal nedsives på grunden. Kommunen har i 2015 udarbejdet notatet "Miljømæssig vurdering af spildevandsafledningen på Klitten", som kan ses på [Spildevandsplanlægning på Holmsland Klit](#). Valget om spildevandskloakering er foretaget på baggrund af dette og følgende forhold:

- afstandskravet mellem flere sivedræn og grundvandet ikke er eller kan ikke opfyldes,
- afstandskravet mellem flere nedsivningsanlæg ikke er eller kan opfyldes,
- vandforbruget fra sommerhusene er stigende med overbelastning af sivesystemet til følge,
- sommerhuse kan benyttes til helårsbolig, hvis betingelserne herfor er opfyldt,
- mange nedsivningsanlæg er ældre end ca. 20 år, som er en gennemsnitlig levetid for et nedsivningsanlæg, hvorefter renseseffekten reduceres.

Når de angivne forhold ikke er opfyldt giver det bl.a. anledning til en u hensigtsmæssig udledning af fosfor og kvælstof. I Vandområdeplan 2015-2021 er det forudsat, at nedsivningsanlæg ingen påvirkning giver.

I perioden frem til 2027 vil der ske en kloakering af godt 1.900 sommerhuse, der er vist på [temakort](#)

Kloakeringen af sommerhusene vil fortsætte ind i næste planperiode. De berørte områder vil blive angivet i fremtidige spildevandsplaner.

4.10. Fremtidige afløbsforhold

Hovedparten af de planlagte oplande svarer til kommuneplanens udlagte arealer til byudvikling og kloakering af sommerhusområder. Derudover kan der være nogle enkelte eksisterede bebyggede områder, der skal kloakeres. Der er i alt udlagt ca. 1.121 ha til planlagte byggemodninger og ca. 483 ha til kloakeringer af eksisterende ejendomme.

På webkortet er de planlagte oplande angivet med en skraveret signatur. Kloakeringsformen for de planlagte oplande er som udgangspunkt valgt til:

Erhvervsområder:

Separatkloak med afledning af regn- og spildevand, men nedsivning af tag- og overfladevand kan foretages i enkelte områder.

Øvrige områder:

Spildevandskloak med nedsivning af tag- og overfladevand fra grunde og fra veje, hvis området er egnet for nedsivning af tag- og overfladevand, ellers separatkloak med afledning af tag- og overfladevand.

Dette er som tidligere nævnt i overensstemmelse med Kommuneplan 2017-2029, hvor kommunen lægger vægt på, at rent overfladevand fra eksempelvis tage bør afledes til nedsivning, opsamles til vandingsformål eller indpasses som attraktive elementer i byernes grønne områder - specielt i nye byområder.

I den efterfølgende tabel er angivet bemærkninger til nogle udvalgte kloakoplande.

By	Tiltag
Fiskbæk / FB01	Oplandet er separeret. Påbud givet.
Fiskbæk / FB06	Oplandet er separeret. Påbud givet.
Fjølstervang / FV01a	Oplandet separeres
Grønbjerg / GR01	Oplandet separeres
Grønbjerg / GR01a	Oplandet separeres
Grønbjerg / GR02	Oplandet er separeret. Påbud givet.
Grønbjerg / GR05	Oplandet separeres
Grønbjerg / GR06	Oplandet separeres
Herborg / HB02	Oplandet er separeret. Påbud givet.
Herborg / HB06	Oplandet er separeret. Påbud givet.
Hvide Sande / HS03a	Oplandet separeres
Hvide Sande / HS03d	Oplandet separeres
Kloster / KL04a	Oplandet separeres
Lem / LE08	Oplandet separeres færdigt.
Lem / LE08A	Oplandet separeres
Lem / LE08B	Oplandet er separeret. Påbud mangler
Lem / LE08C	Oplandet separeres
Lem / LE08D	Oplandet er separeret. Påbud mangler
Lønborg / LØ01	Oplandet separeres
Ringkøbing / RK05-10	Oplandet separeres
Ringkøbing / RK05-11	Veje og facader separeres
Ringkøbing / RK05-12	Oplandet separeres
Ringkøbing / RK05-13	Oplandet separeres
Ringkøbing / RK05-14	Oplandet separeres

By	Tiltag
Ringkøbing / RK05-16	Oplandet separeres
Ringkøbing / RK05-2	Oplandet er separeret. Påbud givet.
Ringkøbing / RK05-3	Oplandet separeres
Ringkøbing / RK05-4	Oplandet separeres
Ringkøbing / RK05-7	Oplandet separeres
Ringkøbing / RK05-9	Oplandet er separeret. Påbud givet.
Ringkøbing / RK13X	Oplandet separeres
Stadil / SD04	Oplandet er separeret. Påbud mangler.
Stadil / SD05	Oplandet separeres
Stadil / SD06	Oplandet separeres
Søndervig / SØ02	Oplandet separeres
Tarm / TA04	Oplandet er separeret. Påbud mangler
Tarm / TA04b	Oplandet separeres.
Tarm / TA04e	Påbud givet. Til nyt udløb efter separeringen
Tarm / TA28	Oplandet separeres til regnbede
Tim Kirkeby / TK01	Oplandet separeres
Torsted / TO01	Oplandet separeres
Torsted / TO01a	Oplandet er separeret. Påbud mangler.
Troldhede / TH01	Oplandet separeres
Troldhede / TH01a	Oplandet separeres
Troldhede / TH03	Oplandet separeres
Videbæk / VI54	Virksomheden Arla Foods Arinco, afleder alene sanitært spildevand til forsyningens kloak.
Egeris / EG01a, EG07 og EG19	Virksomheden Arla Foods Nr. Vium Mejeri, Sønderupvej 24 afleder alene sanitært spildevand til forsyningens kloak.

Tabel 4.9 Bemærkninger til nogle udvalgte planlagte oplande

Ringkøbing-Skjern Forsyning A/S planlægger at separere flere oplande end de nævnte i ovenstående tabel. I første omgang forventer Ringkøbing-Skjern Forsyning A/S at udarbejde kloakfornyelsesplaner for Tim, Lem og Spjald. Før andre oplande end de nævnte kan separeres, skal kommunen udarbejdes et tillæg til spildevandsplanen, der skal behandles politisk og i offentlig høring.

4.11. Tidsplan

På Erhvervsstyrelsens Plandata er indlagt spildevandsplanens angivelse af forventede årstal for gennemførelse af projekter for separering og kloakering. Disse omfatter:

Opgave	Beskrivelse af årstal
Separering af ejendomme	Påbudsfrist for separering. Ringkøbing-Skjern Forsyning forventer, at have afsluttet anlægsarbejdet ca. et år før dette.
Kloakering af sommerhuse	Tidspunkt for kloakering og evt. påbudsfrist
Kloakering af øvrige ejendomme	Tidspunkt for kloakering og evt. påbudsfrist.
Byggemodninger	Årstal er som udgangspunkt angivet til 2030, da kommunen ikke har kendskab til andet.

Tabel 4.10 Bemærkninger til årstal i Plandata

4.12. Økonomi

I planperioden vil Ringkøbing-Skjern Forsyning i gennemsnit årligt investere 50 mio. kr. på ledningsnettet og 10 mio. kr. på renseanlæg.

5. MATRIKLER SOM BERØRES

Separering af fælleskloakken og tilslutning af regnvand berører alle ejendommene i de nævnte oplande i Tabel 4.9 som præcist er angivet på kortbilag. Grundejerne skal sørge for at separere kloakken på egen grund.

I forbindelse med separering vil der normalt være behov for at etablere et regnvandsbassin før udledning i recipient. I den forbindelse kan enkelte grundejere blive berørt, da Ringkøbing-Skjern Forsyning A/S, vil have behov for køb af areal til bassinet. Placeringen af bassiner kan dog først angives, når separatkloakken projekteres. I den forbindelse vil der blive rettet henvendelse til berørte grundejere.

Der vil blive udført anlægsarbejder på private og offentlige arealer i forbindelse med etablering af transportledninger ved centralisering af spildevandsrensningen. De berørte matrikler er angivet i bilag 8.

Der vil kunne forekomme mindre ændringer under projekteringen og forhandlingerne med lodsejerne. Derfor kan ejendomme, som ligger tæt på de nævnte matrikler blive berørt af anlæggene.